

MP-V

Hæmatologisk Afdeling, Sjællands Universitetssygehus

Velkommen til Hæmatologisk Afdeling.

Denne vejledning skal give dig og dine pårørende viden om den medicinske kræftbehandling kaldet **MP-V**, og om hvordan behandlingen kan påvirke dig.

MP-V og dens virkning på din sygdom

Den behandling du er blevet tilbudt indeholder stofferne Velcade® (Bortezomib) og Melphalan der begge er kemoterapi samt Pednosolon (Dexamethason) der er et kunstigt binyrebarkhormon.

M = Melphalan (Alkeran®),
kemoterapi

P = Prednisolon (Dexamethason),
Binyrebarkhormon

V = Velcade®,
kemoterapi

Kemoterapi

Kemoterapi er cellegift der rammer og ødelægger celler, der deler sig. Stofferne virker ved at beskadige cellernes arveanlæg (DNA) og dermed forhindre celledeling. Celler, der deler sig hyppigt eller som ikke kan reparere skadet DNA, er mest følsomme for kemoterapi, og kræftceller har netop disse karakteristika. Kemoterapi udgør derfor en betydningsfuld del af din behandling.

Binyrebarkhormon

Binyrebarkhormon i store doser bremser sygdom og nedbryder kræftcellerne. Det virker desuden kvalmestillende.

Udover behandling rettet mod sygdommen, vil du som led i behandlingen også modtage supplerende behandling. Den supplerende behandling, også kaldet understøttende behandling, skal afhjælpe nogle af de bivirkninger der kan opstå i forbindelse med behandlingen med kemoterapi.

Behandlingsforløbet

Din behandling foregår dels i ambulatoriet og dels i eget hjem. Velcade® får du i ambulatoriet, mens du selv skal tage Melphalan og Prednisolon som tabletter derhjemme.

Behandlingen gives i serier. En serie varer 42 dage (6 uger) og herefter begynder du forfra på en ny serie. Der gives max. 9 serier afhængig af din sygdom og hvordan du tåler behandlingen.

Du får taget blodprøver for at se, hvordan behandlingen virker. Samtidig er blodprøverne også med til at vise, hvordan du tåler behandlingen. Se hvornår i oversigten over én serie.

Din læge og sygeplejerske vil fortælle dig om dit konkrete behandlingsforløb

En Serie MP-V

MP-V, dag:	1	2	3	4	8	11	22	25	29	32	32-42 Pause
Blodprøver:											
Inj. Velcade®	X			X	X	(X)	X	(X)	X	(X)	
Tbl Alkeran®	X	X	X	X							
Tbl Dexamethason	X	X	X	X							

Sådan gives / tages behandlingen

I ambulatoriet

Velcade

Du skal inden hver uge-behandling have taget blodprøver før. Sygeplejersken ser svaret på blodprøverne og bestiller Velcaden på apoteket om eftermiddagen, dagen før.

Det tager ca. 1 time hver gang du skal i ambulatoriet og modtage velcade

- Du skal udfylde et bivirkningsark inden behandlingen.
- Velcaden bliver blandet i sprøjter med saltvand på Apoteket.
- Når kemoterapien kommer fra apoteket, giver sygeplejersken dig behandlingen som en indsprøjtning under huden
- Du får udleveret al den medicin, der er en del af behandlingen.
- Du får udleveret alle tabletter i behandlingen til de øvrige dage.
- Du får en medicinoversigt, og hvis du skal have andre tabletter som led i behandlingen, får du dem med hjem.

Hjemme

Melphalan (Alkeran®)

Melphalan tages om aftenen, mindst to timer efter maden.

Prednisolon (Dexamethason)

Prednisolon tages om morgenen, gerne sammen med mad.

Supplerende behandling

Du har en øget risiko for virusinfektioner, især helvedesild (Herpes Zoster) under behandlingen med Velcade®. Du skal derfor have en behandling med tabletter, der beskytter dig mod helvedesild (f.eks. Aciclovir®). Tabletterne tages om morgenen og aftenen i hele behandlingsforløbet og op til 3 måneder efter afsluttet behandling.

Bivirkninger til behandlingen

Alle mennesker er forskellige og reagerer derfor forskelligt på behandlingen. Tal med din læge og sygeplejerske, hvis du oplever bivirkninger under behandlingen. Din læge og sygeplejerske kan hjælpe dig med at lindre disse bivirkninger. Hvis bivirkningerne er alvorlige, kan din læge i samråd med dig reducere dosis, afbryde behandlingen midlertidigt eller vælge at stoppe behandlingen.

De hyppigste og de mest alvorlige bivirkninger der kan forekomme ved din behandling, er nævnt i denne patientinformation. Ønsker du uddybende information om bivirkningerne, er du altid velkommen til at spørge personalet. Du kan

også vælge selv at opsøge information om medicinen på internettet, f.eks. på www.produktresume.dk eller www.medicin.dk.

Feber og infektion

Du vil have lidt øget risiko for infektioner i perioder af din behandling. Det skyldes kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven, der medfører at antallet af hvide blodlegemer (leucocytter) bliver nedsat. De hvide blodlegemer er vigtige i kroppens forsvar mod infektioner.

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, **skal du kontakte afdelingen**. Lægen vurderer om du skal indlægges og behandles med antibiotika i drop eller du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på:

- Temperatur over 38°C
- Almen utilpashed, svimmelhed og kulderystelser

Værd opmærksom på at Prednisolon dæmper feber, så kontakt altid afdelingen hvis du er i tvivl.

Hvad kan du selv gøre for at undgå infektioner:

- Hold god håndhygiejne - vask hænder efter toiletbesøg og før måltider
- Drik rigelig væske for at undgå blærebetændelse
- Undgå kontakt med personer der hoster, er forkølede eller har feber

Blodmangel (lav blodprocent)

Du har lidt øget risiko for at få blodmangel i perioder af din behandling. Antallet af røde blodlegemer kan blive nedsat, fordi kemoterapien ødelægger de raske celler i knoglemarven. Hvis blodprocenten er lav, skal du måske have blodtransfusion. Hvis du får de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen.

Hvilke symptomer skal du være opmærksom på:

- Hvis du bliver mere forpustet end normalt
- Hjertebanken
- Træthed

Hvad kan du selv gøre for at mindske generne ved lav blodprocent:

- Undgå større fysisk anstrengelse
- Rejs dig forsigtigt, så du ikke falder

Blødning

Du kan have øget risiko for blødning i perioder af behandlingen. Det skyldes kemoterapiens virkning på de raske celler i knoglemarven, så antallet af blodplader (trombocytter) bliver nedsat. Blodpladerne er med til at stoppe blødninger.

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen. Du skal måske have transfusion med blodplader.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på:

- Blødning fra næse, mund eller skede
- Blod i afføring eller urin
- Mange små røde prikker specielt på benene
- Mange blå mærker i huden

Hvad kan du selv gøre for at undgå blødning:

- Brug en blød tandbørste
- Brug elektrisk barbermaskine i stedet for barberblad
- Tag ikke tabletter mod gigtsmerter (Ibuprofen®, Todolac®) og medicin, der indeholder acetylsalicylsyre (Kodimagnyl®, Treo®), da de øger risikoen for blødninger og i øvrigt belaster nyrerne
- Undgå kraftig fysisk anstrengelse

Ændret afføring

Du kan få forstoppelse eller tynd mave (diarre) efter en behandling.

Forstoppelse

Hvis du får forstoppelse er det vigtigt, at du tager det afføringsmiddel, som du får anbefalet. Afføringsmidler købes på apoteket uden recept (f.eks. Picolondråber®, Movicol® pulver).

Hvad kan du selv gøre for at holde maven i gang:

- Drik rigeligt væske, gerne 2-3 liter hver dag
- Hold dig i bevægelse, undgå sengeleje
- Spis fiberrigt mad f.eks. grøntsager, hvedeklid, tørrede frugter i form af svesker, abrikoser og rosiner eller hørfrø

Diarre

En af årsagerne til diarre er, at slimhinderne i tarmen afstødes og tarmens evne til at opsuge væske bliver nedsat. Det kan derfor være nødvendigt at være indlagt i forbindelse med længerevarende diarre, så du kan få væske direkte i blodbanen. Det kan også være nødvendigt at give stoppende medicin.

Hvad kan du selv gøre ved let diarre:

- Drik rigeligt, fordi du mister væske
- Spis bananer, dåsefrugt, supper og sportsdrikke for at holde saltbalancen
- Gamle husråd som revet æble, havresuppe, hvidt brød, kartoffelmos og ris kan muligvis afhjælpe diarreen

Har du feber og diarre, skal du kontakte afdelingen, da du kan have en tarminfektion og behøver behandling.

Træthed

De fleste oplever træthed i forbindelse med sygdommen, men også under kemoterapien. Du kan opleve en træthed, der ikke forsvinder trods hvile og en god nattesøvn.

Hvad kan du selv gøre for at afhjælpe træthed:

- Hold flere små hvilepauser i løbet af dagen
- Sørg for frisk luft og små gåture
- Sørg for let adspredelse i din hverdag
- Bed familie og venner om hjælp til praktiske gøremål

Kvalme og opkastning

Det er sjældent at man får kvalme og opkastning af MP-V. Tal med sygeplejersken eller lægen hvis du har kvalme, da det kan være nødvendigt med nærmere undersøgelser eller evt. kvalmestillende medicin.

Specielle bivirkninger til de enkelte stoffer

Bivirkninger til Velcade®

Velcade® kan give føleforstyrrelser i form af prikken, stikken, sovende eller snurrende fornemmelser specielt i fingre og tæer. Mænd kan opleve ændret følsomhed i penishovedet og rejsningsproblemer. Kvinder kan opleve ændret følsomhed i skeden og ved klitoris. Påvirkningen af nerverne kan også medføre smerter ("nervesmerter"), som kan føles lynende, jagende eller stødende. Nogle oplever tiltagende vanskeligheder med at knappe knapper, strikke, sy eller gå op og ned ad trapper.

Det kan være, at du pga. sygdommen eller tidligere behandling allerede har føleforstyrrelser eller nedsat kraft inden start på behandling med Velcade®. Generne kan da blive værre. Det er vigtigt for det videre behandlingsforløb, at du informerer lægen om føleforstyrrelser og vanskeligheder med at udføre hverdagsopgaver. Tal også med lægen eller sygeplejersken, hvis du har behov for smertestillende medicin.

Bivirkninger ved Melphalan

Dit hår kan blive lidt tyndere. Det er meget sjældent at håret mistes helt.

Bivirkninger til Prednisolon®

Behandlingen er kortvarig og giver sjældent bivirkninger.

De fleste oplever dog opstemthed eller rastløshed, mere energi og øget appetit på de dage der gives Prednisolon®.

Prednisolon® gør, at man ikke får feber i samme grad som sædvanligt. Derfor; kontakt afdelingen hvis du føler dig syg uden at have feber.

Nogle oplever at få væske i kroppen. Væsken forsvinder igen når behandlingen stopper.

Hvis man har sukkersyge kan reguleringen af ens blodsukker blive besværlig, og Prednisolon® kan udløse en skjult sukkersyge.

Ved brat ophør med Prednisolon® kan man opleve at få ondt i muskler og led, blive ked af det og mangle energi. Nogle oplever også svimmelhed og kvalme. Hvis du oplever dette er det vigtigt at fortælle det til personalet. Vi vil så forsøge at forebygge det ved næste behandling.

Andre bivirkninger

I dit behandlingsforløb kan du opleve andre bivirkninger. Nogle patienter får f.eks. hovedpine, ledsmerter, udslæt m.m.

For at vi kan forebygge og behandle eventuelle bivirkninger, er det vigtigt, at du oplyser os, om de bivirkninger du får i forbindelse med behandlingen.

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.
Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have:

- Feber, 38°C eller derover
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, fx på grund af kvalme

Telefonnumre

Hæmatologisk Afdeling: 4732 4800, hverdage mellem 08-15

Hæmatologisk akuttelefon: 4732 4886, mellem 15 og 08

Med venlig hilsen
Personalet
Hæmatologisk Afdeling